

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1-50.

TABOR* izhaja vsak dan, razven
oddelke in praznikov, ob 18. uri a
datum naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 10—, za ino-
skupno D 18—, dostavljen na dom
D 17-50, na izkaznice D 10—,
inacati po dogovoru.

Naznaka se pri upravi TABORA*
MARIBOR, Jurčičeva ulica štov.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pridišje, dno. Tele-
fon št. 74. — SHS poštnoštevnica
redno št. 11.787.

Na naročila brez depozita se ne
odira. — Rokopis se ne vrača.

Leto: IV.

Maribor, sreda 17. januarja 1923.

Številka: 12.

Bolgarsko-jugoslovenska komisija.

Beograd, 16. jan. (Izv.) Iz Sofije je poročila, da se bo Stambulski po svojem povratku iz inozemstva posvetil predvsem izvedbi sklepov o priliki sestanka z jugoslovanskim ministrskim predsednikom, ki gredo za tem, da se osnuje bolgarsko-jugoslovenska komisija, ki naj reši vse spore, nastale med Bolgarijo in Jugoslavijo. Stambulski je že sestavil tozadevno poročilo ministrskemu svetu, ki bo po zaslišani referata imenoval člane te komisi-

je, ki naj zastopajo Bolgarijo. Komisija bo obstojala iz 12 članov (vsaka država po 6) in sicer iz zastopnikov zunanjega in vojnega ministra, po enega sodnika, finančnega strokovnjaka in inženjerja. Ni še znano, kdo bo zastopal Bolgarijo, skoraj z gotovostjo pa se lahko trdi, da bo predsedoval komisiji bolgarski polkovnik Nelikov, član bolgarske delegacije na lausanski konferenci.

Pred shodom narodnih socialcev.

Maribor, 15. januarja.

Gospodu Brandnerju naj na njegovem jutrišnjem shodu njegovi somišljeniki predložijo pot njegove Odiseje v zadnjih mesecih, da bode razumel, do kam je že došel. Predložijo naj mu, da je pomagal doseči z zagrebškim kongresom zrahljanje demokratične stranke, vsled česar so srečno dobili vlado države radikaleci sami, ki menda niso boljši, nego je bil prejšnji režim z udeležbo jugoslovanskih demokratičnih idejalistov. Spominjajo naj narodno-socialnega poslanskega kandidata na hazardno igro v Ljubljani, kjer se je solzal z užaljenim demokratičnim uskom in dosegel zmago klerikalcev in komunistov. Zdaj je stopil g. Brandner v zadnjo metamorfozo, da iz slovanske-

ga gromovnika in pasijoniranega branitelja neodrešenih bratov postane razredni borec za internacionalno komunizem in socializem. Takega baš na narodno vročih tleh v Mariboru poleg nemškega kandidata še nujno rabimo! Mi z žalostjo ugotavljamo ta žalostni konec demokratičnih disidentov.

Do največjega samozatajevanja smo do zadnjega hipa pričakovali, da razredniki najdejo slovensko srce in se najdejo z nami na delu za aktualni gospodarski in upravni program na narodni meji.

Mi še nismo v posesti odklonilnega odgovora. Še zmiraj smo pripravljeni ti struji pomagati zasigurati mandat v Sloveniji. Če ga rajši iščejo v internacionalni, srečna vam pot in z bogom! Naš narod je dovolj trezen, da bode vam mogel pogrešati, če mora proti naši volji tako biti!

Volilno gibanje Demokratske stranke.

Zbor v Novem Sadu. — Volilni proglas Zagreb, 16. jan. (Izv.) Oblastna organizacija demokratske stranke v Novem Sadu je sklicala za dne 22. jan. obilni zbor demokratske stranke, na katerem se bo razpravljalo o raznih zadevah stranke ter se bo določil kandidat za novosadsko volilno okrožje ter nosilec liste za to okrožje. Vse krajevne organizacije so sprejele poziv, da pošljejo na ta zbor svoje delegate.

Zagreb, 16. jan. (Izv.) Na nedežnem sestanku zaupnikov demokratske stranke je bil minister Svetozar Pribičević soglasno proglašen za nosilca kandidatne liste v požeškem okrožju. V tem okrožju bo nastopila pri volitvah

izide jutri — Kandidatura Pribičevića. tudi Avramovičeva skupina zemljoradnikov, ki jo vodi Mezmaric in njegovi ožji prijatelji. Zemljoradniki računajo na uspeh v Beogradu, Virovitici in posebno še v Srebru. Kandidatje zemljoradnikov za te okraje bodo določeni še le na sestanku, ki se vrši v to svrhu v prihodnjih dneh.

Beograd, 16. jan. (Izv.) Včeraj se je vršila seja glavnega odbora demokratske stranke, katere sta se udeležila tudi Svetozar Pribičević in Ljuba Davidović. Na tej seji je bila odobrena in sprejeta proklamacija na narod, ki bo jutri objavljena po vsej državi.

Seja ministrskega sveta.

Beograd, 16. jan. (Izv.) Včeraj zvečer od 6. do 9. ure se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je poročal minister za zunanje zadeve o zunanjepolitičnem položaju. Nato je poročal notranji minister o ukrepih, ki jih namerava izvesti v slučaju, da bi skušali delavci zopet oživeti komunistično stranko. Aretacijo komunističnih voditeljev Trifunovića, Kaslerovića itd

je min. svet odobril. Obenem je ministrski svet potrdil odlok pravosodnega ministra glede vpisa narodnih manjšin v volilne imenike. Prosvetni minister je poročal o proslavi 50letnice srbskega narodnega gledališča, katere se je osebno in uradno udeležil. V zvezi s tem se je načelo vprašanje stalne beograjske opere. Do sklepov o tem ni prišlo.

Francozi prodrli do Dortmunda.

Nemške demonstracije v Bochumu. — Rekvizicija premoga v zasedenem ozemlju. — Nemčija je kršila pogodbe.

Bochum, 15. jan. (Izv.) Danes so se vršile tukaj velike demonstracije proti zasedbi. Več tisoč broječa množica se je zbrala pred rotovzem, kjer je nastanjen francoski poveljnik. Pod generalovim oknom je množica odpela z mano »Deutschland, Deutschland über Alles«, nakar so priredili demonstranti obhod po mestu. Komunistična omladina je priredila protidemonstracije ter vzklikala na tretjo internacionalo. — Policija je bila napram demonstrantom brez moči. Na kolodvoru je prišlo do spopada med demonstranti in francoskim vojaštvom, ki je odalo ostre strele. Več oseb je bilo ranjenih, eden pa ubit.

Essen, 15. jan. (Izv.) Ker je nemška vlada ustavila dobavo premoga, je tehnična misija sklenila, da izvede rekvizicijo premoga v zasedenem ozemlju na račun reparacij. Vsaka protigigancija je strogo zabranjena. Podvzeti so potrebni koraki za točni prevoz rekvizirane premoga. Kontrolna komisija je ugotovila, da nemška vlada že tri mesece ni pobirala več davka na premog, kakor je bila dolžna.

Pariz, 15. jan. (Izv.) Reparacijska komisija bo jutri razpravljala o noti,

ki sta jo izdelala Barthou in Dela Croix, ki ugotavlja, da je Nemčija prekršila pogodbe kakor sledi: 1. Ukinila je plačila reparacij in reparacijske dobave. 2. Ukinila je plačila lastnikom rudnikov za zaveznikom dobavljeni material. 3. Ni hotela dobaviti ne le premoga na račun reparacij, temveč tudi onega, ki ga je zahtevala tehnična misija proti plačilu. 4. Ustavila je dobavo živine Franciji in Belgiji.

Pariz, 15. jan. (Izv.) Vsled najnovejših poročil, ki jih je sprejela tehnična misija v Essenu, je sporazumno s francosko vlado sklenila rekvizicijo premoga odgoditi za 24 ur. Francoske in belgijske čete bodo danes nadaljevale pohod na Dortmund.

Essen, 15. jan. (Izv.) Napovedano nadaljevanje francoskega pohoda na nemško ozemlje se je danes izvršilo. — Francoske kolone so danes prodrle v celo industrijsko okrožje tik pred Dortmund. Župani zasedenih krajev so pri francoskem poveljniku protestirali proti zasedbi. V Bochumu bo glasom obvestila francoskega generalnega štaba nastanjen cel polk.

BORZA.

Curih, 16. jan. (Izv.) Sklepní tečaj. Pariz 36.20, Beograd 5.30, London 24.81, Berlin 0.03 tri osminke, Praga 14.80; Italija 26.10, Newyork 531.50, Dunaj 1.0076, Bursava 0.0225, Sofija

Curih, 16. jan. (Izv.) Oblasni odbor hrvatske seljačke stranke v Sarajevu je na svoji včerajšnji seji sprejel resolucijo, v kateri pravi, da stožarsko-hercegovski Hrvatje v borbo kot hrvatski blok s samostojno kandidatsko listo.

Politično obzorje.

Kako postopajo Madžari z „osumljenci“ iz Jugoslavije?

(Nekaj dopolnil k našim člankom o madžarskih pripravah na vojno.)

Defenzivni oddelek vrši stalno kontrolo nad posameznimi člani inozemskih poslaništev, konzulatov in misij. Poslanci, vojni atašeji in njihovi nameščenci so pod stalno kontrolo. Posebno paznjo posvečajo jugoslovanskemu delegatu, pooblaščenemu ministru in poslaniku Milanu Milojeviću, ki je v očeh defenzivnega oddelka strah in trepet madžarske države. Izredna enerzičnost in diplomatske sposobnosti našega poslanika, ki je v najkritičnejših časih dosegel izredne diplomatske uspehe, povzročajo poveljniku defenzivnega oddelka največjo skrb. Milojević je danes »najnevarnejši« protivnik izmed vseh držav male antante, zato se defenzivni oddelek posebno briga za njegovo »varnost«. Vsak njegov korak diskretno spremljajo detekтиви, palača našega poslaništva v Andrašijevi ulici je dan in noč zastražena po tajni policiji. Defenzivni oddelek je natančno informiran, kaj se je Milojeviću serviralo za zajutrk, kdo je bil pri njem v gosteh in kdaj se je ponoči vrnil domov. Če je bil slučajno povabljen v kako družbo, pa ne samo poslanik sam, tudi vse njegovo osebje je deležno madžarske kontrole, od katere niso izvzeti niti oni, ki zahajajo po svojih poslih v poslopje našega poslaništva. Kajti vse te osebe so »osumljene«, da špijonirajo proti madžarski kraljevini. Posebno sumljive osebe takoj po prihodu iz poslaniške palače primejo detekтиви ter jih natančno preiščejo in gorje onemu, pri katerem najdejo kako listino ali pismo pisano v — cirilici! Cirilica je za defenzivni oddelek isto, kar je rdeč robec za španske bice. Tak nesrečnej je že vnaprej obsojen, ker so s cirilico podani nedvomni dokazi, da je v službi jugoslovanskega poslanika ter da je sovražnik Madžarske. Torture, kateri so podvrženi vsi oni nesrečniki, ki so osumljeni špijonaze na korist Jugoslavije, ni mogoče popisati. Najhujša kazen je sledeča: Tridnevni zapor v podzemeljski ječi Kadikove vojašnice, brez hrane in vode, potem zaslišavanje in »omeščavanje« s pomočjo kavalerijske sablje in bajoneta, v slučaju neuriznanja pa obešanje po madžarsko: z glavo proti zemlji. V slučaju pa, da se najdejo pri obtoženci tudi najmanjši in naj-

nedolžnejši »dokazi« špijonaze, se preda delincent po zaslišanju na nadaljno uračovanje v Narodovo vojašnico v roke kapetana Ivana Hejčasa in polkovnika barona Pronaya. Ti nesrečnejši navadno za vedno »izgrinejo«, bodisi v podzemeljskih ječah Nadorove vojašnice ali pa hladnih valovih Donave.

Zoper odloke defenzivnega oddelka ni pritožbe. Vrhovni poveljnik tega oddelka, polkovnik Stojaković, odloča o življenju in smrti vseh »osumljencev«, ki pridejo v roke te najstrahotnejše institucije vseh civiliziranih držav Evrope. O strahotah in krvavih delih te organizacije razbojnikov bi se dale napisati cele knjige. In ravno ta silna moč, ta vojaška veleoblast vodi na Madžarskem najglavnejše priprave vojaške soldateske in razbojnih generalštabnih oficirjev ter belih teroristov za vojno proti mali antanti.

Če bi se vladam male antante posrečilo, da zdrobe moč teh tajnih in javnih vojaških organizacij na Madžarskem, da zatrejo »probujene Madžare«, in njihov šovinizem, ni nobenega dvoma, da bi se trezen madžarski narod dobro premislil, predno bi se spustil v vratlomne pustolovščine, kakor bi bila vojna z malo antanto. Potem bi pravi madžarski patriotje tudi spregledali in spoznali, koliko pomeni za nje tzv. »italijanska pomoč« in emigrantsko sodelovanje ter koliko lahko pričakujejo od svojih famoznih fašistovskih zaveznikov, kojih glavni interes je lastni »jaz«, dočim ostali »zavezniki« niso nič drugega nego štafaža raznih voditeljev emigrantov in sličnih pustolovcev, katerim je interes lastnega žepa mnogo višji, nego interes — domovine.

In ravno radi tega, ker poznamo naravnost blazni šovinizem madžarskih vladodržcev, čelaga parlamenta in skoro vseh madžarskih političnih strank, ne moremo in ne smemo misliti, da bodo Madžari opustili svoje namere. To je tem manj verjetno, ker pripravljajo tudi bavorski nacionalisti nove pustolovščine, ki so v tesni zvezi z madžarskimi cilji. Kakor smo čitateljem predložili, se Madžarska ne prebano pripravlja na vojno in mobilizacijo.

Zagreb, 15. jan. devize: Dunaj 0.1425 98.50—99.50, češke krone 285, funti 466, —0.144, Berlin 0.94—0.99, Pešta 3.80—3.875, Milan 496.50—498, London 468—472, Newyork 99.50—100.50, Pariz 695—698, Praga 289—291, Sofija 60, Švica 1200—1210, Varšava 0.55, valute: dolar

Politične vesti.

* Na politično agitacijo v Prekmurju se podata te dni minister Zupanič in namestnik Hribar. Čudno, kako se je začel g. Hribar zanimati za Prekmurje — kar ob volitvah.

* Slovenski Narod, katerega najlepši izraz za slovenskega duhovnika je bil v polpreteklih časih »far« in še kaj hujšega, je postal zadnji čas spokornik. Ne vidi in noče več videti klerikalizma. Kaj bi to — »klerikalnega zmaja« ni več — tako prav po lemleržansko modrujejo zadnje čase po tem listu, ki bi bil še nedavno vse farje najraje potopil v žlici vode. Da, da, časi se spreminjajo. Nas prav veseli, da »Sloven. Narod« ne vidi cilja naprednega lista več v ostudni »farški gonji«, a iz enega ekstreme pasti kar v drugi ekstrem in sploh tajiti obstoj klerikalizma — to se pa drzni skoki. Pa to naj gospodje pri »Slov. Narodu« opravijo s svojo spokorniško vestjo!

* Novi veliki župani v Bosni so imenovani s kraljevim ukazom: v Tuzli Ahmet beg Teftendarović, v Travniku Haki beg Kapetanović.

* Note velike in male antante madžarski vladi. V soboto so poslalniki velike in male antante istočasno podvzeli korake pri madžarski vladi radi obmejnih konfliktov v Rumuniji. V imenu poslaničkov male antante je podal rumunski poslanik zahtevo, da madžarska vlada prepreči hujškanje proti sosedom in mirovnim pogodbam. Poslalniki velike antante so podali noto, v kateri opozarjajo madžarsko vlado na opasnost, ki lahko nastane iz obmejnih konfliktov. Noto je predal italijanski poslanik. Madžarski minister Daruvar je izjavil, da se na razne manifestacije polaga preveč važnosti. On garantira, da ima madžarska vlada popolnoma miroljubne namene in je že storila korake za pomirjenje prebivalstva. Bomo videli, koliko se smemo zopet zaneesti na obljube Madžarov.

Dnevna kronika.

— Smrtna kosa. V Rušah je preminula v torek, dne 16. t. m. gospa Ema Gorišekova, roj. Peteln, vdova zdravnika in bivšega dolgoletnega župana v Rušah, dr. Milana Goriška. Na narodnem polju vedno delavni pokojnici svetila večna luč!

— Iz politične službe. Vodstvo politične ekspoziture v Mozirju je prevzel okr. komisar g. dr. Anton Farčnik iz Celja; dozdajni vodja ekspoziture g. dr. Janko Šiška je premeščen k okr. glavarstvu v Ptuj. K okr. glavarstvu v Celju je premeščen konc. praktikant Dragotin Škrinjar iz Ljubljane. Okr. glavarstvo v Ljutomeru prevzame dr. Josip Hubad, dozdaj vodja okr. glavarstva v Konjicah.

— Premestitev. Okrožni zdravnik dr. Kamilo Morocutti v zt. Ilju je pre-

meščen iz službenih razlogov za okrožnega zdravnika v Velike Lašče.

— Triglavski zbor v Mariboru. Kakor je bilo že javljeno, se vrši dne 3. febr. 1923 v Mariboru velik triglavski zbor v zvezi z elitnim triglavskim plesom. Priprave za zborovanje, ki je obvezno za vse Triglavane, in za elitni ples so v polnem teku. Dnevni red zborovanja, ki naj da podlago za idejno in upravno vodstvo posameznih edinic JAD »Triglav« v bodočnosti, se bo pravočasno objavil. Vse predpriprave vodi centralni odbor starejšin »Triglava« v Mariboru, njemu ob strani pa stoje v posameznih starejšinskih okrožjih sestavljeni podedbori starejšin in aktivnih članov »Triglava«. Elitni ples se vrši v Götzovi dvorani, ki je gotovo ena najlepših dvoran v naši kraljevini. Pri plesu igra godba 45. pešpolka, znana širom kot ena najboljših in najneumornejših naših godb. Poleg tega bo odbor najodličnejših mariborskih dam, ki je že pričel s svojim poštvovalnim delom, poskrbel za to, da bodo gostje kar najlepše sprejeti in najbolje postreženi. V najrazličnejše kraje naše domovine se razpošiljajo te dni vabila na elitni ples in pričakovati je ogromne udeležbe, kakor smo je bili Triglavani vajeni na vseh dosedanjih svojih prireditvah. O velikem moralnem uspehu naše prireditve ne dvomimo, upamo pa, da bo tudi gnotni uspeh temu primerno povoljen, da bo tako mogoče pomagati revnim članom »Triglava« tudi v materialnem oziru. Odbor JAD »Triglav« v Ljubljani.

— Za Aškerčev spomenik. VII. izkaz prispevkov (od 1. decembra 1922 do 6. januarja 1923). — 200 D: Fran in Roza Krapeš v Ljubljani; po 100 D: Viktor Bohinc, bančni ravnatelj Lad. Pečanka, V. Sajovic, Rudolf Sark, dr. Fran Zupane, neimenovan, vsi v Ljubljani; po 50 D: Miško Gabrijelečič, dr. Gustav Gregorin, neimenovan, vsi v Ljubljani; 37 D: inž. Hieng v Ljubljani; 30 D: Lilleg v Ljubljani; po 25 D: Klub tarokistov Sv. Tomaža in dr. Ign. Rutar v Ljubljani; po 20 D: Grünfeld, M. Spindler, neimenovan v Ljubljani; 10 D: neimenovan v Ljubljani. — Dolej se je nabralo 11.030,75. — Blagajnik: Dr. V. Kisovec.

— Umor iz ljubosumnosti. V mestnem parku v Velikem Bečkereku so našli te dni truplo mladeniča, dvakrat zabodeno z nožem. Kakor se je pozneje ugotovilo, je umorjeni nek Dušan Prvalac. Sumi se, da se je zgodil strašen zločin iz ljubosumnosti. Storitcu je policija na sledu.

— Nevaren ljubavni sestanek. V Osijeku je v soboto zvečer hotel nek Mihajlo Nebojša posetiti ponoči svojo ljubico, ki služi pri nekem tamošnjem trgovcu. Ko se je priplazil na dvorišče, ga je mesto ljubice zapazil trgovec. Misleč, da je kak tat, je ustrelil dvakrat proti njemu ter ga težko ranil. Še le na zatiranje, da nima nobenih slabih namenov, je trgovec prenehal stre-

ljati. Težko ranjenega Nebojša so prepeljali v bolnico.

— Velika pravda pred novosadskim sodiščem. Pred novosadskim sodiščem se prične prihodnje dni razprava proti znanima razbojnikoma Mihajloviću in Mirkovu, ki sta pred sodiščem priznala, da sta izvršila 23 ropov in dva umora. K razpravi je pozvanih nad 80 prič.

— Razbojniki v orožniški uniformi. V selu Babinac pri Bjeovarju živi vdova Mara Nemet s svojim vnukom na mali kmetiji. Na večer dne 3. t. m. sta prišla k njej dva orožnika, z nalogom, da poišče orožje. Kmetica, nič slabeга slutela, jima je postregla z jedjo in pijačo ter so se do 10. ure zvečer mirno razgovarjali. Ob 10. uri pa sta orožnika njo in vnuka povezala ter ju postavila v kuhinjo, kjer ju je eden stražil, dočim je drugi orožnik »preiskal« sobo. Čez nekaj časa se je vrnil ter zapovedal tovarišu, naj ju zopet oprosti, ker se je prepričal, da nimata orožja. Potem so se še kakih 10 minut prijateljsko razgovarjali, popili skupno še liter vina, ki jima ga je prinesla kmetica, nakar so se razšli. Kdo pa popije razočaranje kmetice, ko je našla svojo sobo popolnoma razmetano in izropano. Navidezna orožnika sta bila preoblečena roparja, ki sta jo na premeten način prevarila in izropala.

— Slovenske pridige je ukinil tržaški škof v župni cerkvi sv. Antona v Trstu, dasi je v fari na tisoče Slovencev. Morda napiše »Straža« zopet lep članek o pravičnosti katoliške cerkve!

— 5000 ruskih beguncev je v zadnjem času zapustilo Jugoslavijo in se vrnilo v domovino. Vedno nove prošnje za izdajo potnih listov prihajajo na oblasti.

— V upravi fondov komunistične internacionale je — kakor poročajo iz Pariza — zmanjkalo šest milijonov zlatih rubljev.

— Požar na potniški ladji. Dne 13. t. m. zvečer je v Beogradu na ladji »Bankoslav«, ki je last Beogradske ujediniene banke, izbruhnil požar. Potniki so bili v velikem strahu. V sled klicanja na pomoč je prihitela druga ladja, ki je vzela potnike na krov. Požar je bil nato udušen. Ladja je bila baš na ustju Save in Donave.

— Fašistovski »junaki«. V vasi Ažla v Julijski Benečiji so fašisti v tamošnji tovarni prijeli delavca Pasona ter ga odvedli na njegov dom, kjer so mu hoteli dati fašistovskega zdravnika — ricinega olja. Ko je Pasonova žena spoznala, kaj nameravajo fašisti, je zagrabila čašo z oljem ter jo vrgla vodji fašistov v glavo. Nato je skočila skozi okno, odkoder je potem fašiste obdelovala s kamnjem, ob enem pa s kričanjem alarmirala vso vas. Fašisti so videli, da bi jim znalo lastno »zdravilo« škodovati, urno pobegnili pred eno samo žensko! Živeli fašistovski »junaki«.

blagoslovi najin zakon pred Bogom in ljudmi. —

Ivanki se je zvil iz prsi vzklík tesnobe in strahu. — Steklene oči gospoda d' Etioles s je pogledale s svojim žugajočim pogledom, ki je pa hipoma zopet vgasnil. —

»Kaj vam je pač, sestrična,« — je vzdiknil. — »Gotovo, — moral bi vas bil pripraviti na to srečo, ali kaj hočete, ljubez, je nespametna in jaz sem nespameten — do — blaznosti!« —

»Jutri,« — je ponovila Ivanka, — uničena, — ter vila roke v svojem obupu. —

»Jutri, — da, — kako krasno, ne?« — »Jaz sem mislila, da bode treba vsaj še dva meseca,« — je jecljala, —

»Potrošil sem par tisočakov, pa — mati cerkev je res dobra mati, — slednjič...«

»Gospod, pustite mi vsaj časa, da obvestim svojega...«

»Svojega strica!« — je prekinil njene besede gospod d' Etioles, ko je ravno hotela neka druga beseda na dan iz Ivankinih ust. — »Oh, ta dobri, častivredni stric! — Oh, dragi stric, — on že vse ve!« —

»In pritrdi?« — je poželjivo in živahno povprašala Ivanka, — ki je zopet prišla k sebi. —

»Da, popolnoma!« — je odgovoril d' Etioles, —

Zgodovinsko društvo v Mariboru.

Društvo je nastopilo letos 20. leto svojega obstanka. V najtežjih okoliščinah je z veliko požrtvovalnostjo in skromnimi sredstvi vršilo svojo kulturno nalogo. Izdalo je v tem času XVII letnikov svojega glasila »Časopisa za zgodovino in narodopisje«, pri katerem so sodelovali najodličnejši slovenski učenjaki, pa tudi več drugih knjig o domači zgodovini. Ustanovilo je prvi slovenski muzej na slov. štaj. tleh, arhiv in Studijsko knjižnico.

Društvo se je opravičeno nadejalo, da bo v novih državnih razmerah moglo uspešneje zasledovati svoje cilje. Mesto tega so nastopile take okoliščine, da je društvo naravnost ogroženo v svojem obstanku. Državna uprava, ki daruje za šport, ples in strankarske prireditve stotisoče in milijone, odrekla je znanstvenemu našemu društvu vsako podporo.

Leta 1922 je društvo podarilo svojih članom 2 zv. »Časopisa« za udnino 10 din. Društvo samo pa stane eden zvezek okroglo 10 din. Obseg je že tako skrčen, da se bolj skriti ne da. Z novim letom so se fiskarske potrebe podražile in poština dvignila za 100%. Z ozirom na to je občni zbor dne 17. novembra 1922 povzegal udnino za l. 1923 na 20 din.

Meseca avgusta je še stare udnine bilo na dolgu čez 2000 din. Odslej se bo tedaj udnina plačevala naprej in »Časopis« pošiljal le tistim članom, ki bodo vsaj polletno vplačali udnino. Časopisa izideta letos dva zvezka, eden spomladi, drugi v jesen.

Ker se na državno podporo ne more računati, se bomo morali priučiti ameriški metodi, kjer privatna inicijativa ustvarja naravnost velikanske reči. V Ameriki posamezniki vzdržujejo cele šole, ustanavljajo vseučilišča, javne knjižnice, bolnišnice itd. Mi sicer nimamo ameriških kapitalistov, a tudi naše potrebe so bolj skromne in bi jim zasebna darežljivost in požrtvovalnost lahko bila kos. Ni lepo sprječevalo za višino naše civilizacije in zasebne kulturne podjetnosti, če se v majhnih Sloveniji izvrše na leto nad dve milijardi za alkoholne pijače! Ko bi se le 1 stotinka od te ogromne svote naklonila znanstvu, bi se že veliko storilo in dvignilo naš ugled bolj kakor konsum alkohola.

Obračamo se torej zlasti na rojake v mariborski oblasti, da pripomorejo na noge edinemu omejnemu znanstvenemu društvu, »Zgod. društvu«. Stare člane prosimo, da ostanejo društvu zvesti, da točno vplačajo članarino in skušajo pridobiti novih članov. Uveljaviti se mora tudi ona točka društvenih pravil, ki govori o podpornih članih. Komur je redna udnina 20 din, previsoka, naj plača manjšo svoto in postane vsaj podporni ud. Kajpada na »Časopis« pe-

»Ali jaz vendar nisem pripravljena,« — je skušala vstavljati se. —

»Imate še skoraj štiriindvajset ur, da pripravite vaš duh za sveto opravilo, za katero se pripravljate vaše srce že več kot cel mesec. — Čez malo časa vam prinese gospa Celestina Lemerrier, — dvorna šivilja, vašo belo obleko. — Vsi naši prijatelji so že povabljeni, torej res ni nobene zapreke.« —

»Nič, nobene zapreke!« — je vzdiknila Ivanka z žalostjo, ki bi bila gnila celo krvoločnega tigra. — Ali gospod d' Etioles je bil hujši od tigra, — on se je nasmehnil. —

Nastal je kratek, a strašen molk, medtem ko je revica bojevala proti preteči nesreči v smrtnem boju, on pa jo je gledal in koval svoje načrte glede nje. —

Sldnjič pa se je priboril upor iz srca do ust. — in ko jo je hotel prijeti za roko, je ona stopila korak nazaj ter mu začela govoriti s pretrganim in razburjenim glasom:

»Poslušajte me, gospod, — pustite me, da govorim in ne prekinite me. — Kar mi vi tu govorite, je nemogoče. — Recite mi krivopriševnica, — recite, kar hočete, ali vi — vi veste! — Oh, da — vidim v vaših očeh, da veste: da sem vam rekla »da« le v trenutku najslabše bojazni. — Ali vas moram res spominjati na oni grozni večer, ko se me je polotil nepopisen obup — — —

Mihel Zevaco:

Markiza Pompadour.

Zgodovinski roman. — Poslovenila Rosandra.

(Dalje.)

Vstopil je s smehljajem na ustnih ter se poklonil Ivanki:

»Pričakovali ste me! — Presneto, res neodpušljivo! — Ali — neki presneti dvoboj, pri katerem sem moral služiti svojemu prijatelju za pričo, je vzrok moje zamude. — Sprejmite blagovoljno moje opravičenje in moj vdan poklon!« —

»Oproščeno vam bodi, gospod,« — je rekla z negotovim glasom mladenka.

»Občudovanja vredni ste,« — je nato rekel gospod d' Etioles, vzravnavši se, — »in še plemenitejša od Ludvika Velikega, ki je bil nevoljen, če ni niti čakal, medtem ko vi odpustate, čeprav ste čakali.« —

Potem se je obrnil proti slikarju ter ga malomarno pozdravil. —

»To je pač obraz nekakega preoznanjevalca nevihte, — nesreče,« — je mrmral Franc Bouchier, — in ko je poljubil roko, katero mu je ponudila devojka, — se je z ljubko impertinentnim poklonom poslovil od prišleca, tiho popeljavajoč naprej menuta, katerega je

ravnokar bila odigrala gospa Hausset. »Pusti naju sama, Lujiza,« — je Ivanka izustila siloma. —

Gospa Hausset je izginila, — kakor prava posebljena senca diskretnosti.

In tedaj je oni, kateri je bil naznanjen z imenom Le Normant d' Etioles, prisedel Ivani nasproti ter vprašal:

»Gospod de Tournemir še ni tukaj?«

»Kakor vidite, gospod,« — je odvrnila Ivana, trudeč se, da zatre nervozni trepet, ki ji je navdajal. —

»Oh, dobri stric,« — je zopet povzel gospod d' Etioles, kot da ne obaža zmedenosti in pobleđenja mladenke. —

»Ravnokar sem šel mimo njegove palače v ulici Avguštinčev ter sem mu rekel, da mu bodele danes oznanili še neko dobro novico.« —

»Dobro novico, — jaz?!« — je vzdiknila Ivanka, — ki je še bolj pobleđela a potem postala rudeča kot rak. —

»Da, in sicer ono, katero vam bom oznanil jaz sam!« —

»Poslušajmo!« — je zašepetala prepadeno Ivanka. —

Le Normant d' Etioles je vstal, jo pozdravil z nasmehom, ki ji je tiral strah in mrz v ude, ter ji rekel:

»Draga sestrična, — čast mi je naznaniti vam veselo vest, da se mi je posrečilo odstraniti zadnje zapreke, ki so nasprotovale moji sreči in da je abbe Germain l' Auxerrois, pripravjen ter pripravljen jutri opoldan točno, da

tem ne more reflektirati, podpre pa lahko po svojih močeh društvo. Bila bi naravnost sramota za naš narod in državo, če bi sedaj moralo društvo ustaviti svoje delovanje in preiskovanje domače zgodovine prepustiti Nemcem v Graden in na Dunaju!

Spominjajte se našega društva tudi pri raznih veseljih sestankih, gg. odvetniki pa pri poravnava pred sodni-jo. Tudi denarni zavodi naj od čistega dobička naklonijo večje podpore temu društvu. Razposlale se bodo tudi nabirne pole, na katerih naj se po možnosti vsi prijatelji zgodovine oglasijo kot člani.

Mariborske vesti.

Maribor 16. januarja 1923.

m Mariborskega župana smo svojčas že opozorili na neumestno in še bolj nehygienično kajenje v mestni posve-tovalnici, ki spreminja ozračje v tem, sicer odličnem mestu v pravo beznico. Naše opozorilo žal takrat ni nič zale-glo. Med tem se je zanimanje za občin-ske seje pri naši javnosti še povečalo, tako, da je sedaj tudi galerija običajno natrpano polna. In ker ni nikake pre-povedi, seveda vsak prav po turško ka-di. Glave občinjskih svetnikov kar to-jejo v gostih oblakih dima, ki se po par dneh ne izgine iz oblek. Če županu že ni mar človeških pljuč in noče ču-vati dostojanstva obč. zbornice, naj se usmili vsaj krasnega stropa in slik, ker bo sicer vse porumenel in uničil nikotin. Čudimo se, da se obč. svetniki sami, vsaj nekadilci, ne zganijo.

m Spokornjeni grešnik. Iz najmero-dajnejšega mesta, gospodov krog Ciri-love tiskarne, nam poročajo, da je na-stali mraz pritiskal s tako silo na naše-ga znanega prijatelja vagonov, duhov-nika in povrh tega še ravnatelja tiskar-ne, odbornika raznih denarnih ljudskih zavodov, ustanovitelja nove mestne hranilnice in nosilca še večih drugih posvetnih blagov, dr. Jerovška, da je šel v sebe in se spokoril. Uvidel je kon-čno tudi on velikansko pomanjkanje dušnih pastirjev na deželi, opazil, da si je nekoč pravzaprav tudi on izbral ta vzvišeni poklic Kristusovega namest-nika in zato se bo »zgubljeni sin« po dolgotrajnem tavanju ob teh grešnih zmotnih potih vrnil nazaj v nebeško kraljestvo. Poprej pa se bo za vse svoje politične grdobije spokoril v teh mrzlih dneh baš v onem vagonu, ki ga je pred kratkim pripravil na Teznu za dr. Ku-kovca. Ko je sodrug Bahun slišal to gimlivo povest, si je upravičeno globo-ko oddahnil.

m »Jadranska Straža« v Mariboru. Prejeli smo in objavljamo: Centralni odbor »Jadranske Straže« v Splitu je ustanovil v Mariboru svoje poverjeni-štvo in imenoval za poverjenika Mile Sertića, železniškega uradnika v kontroli dohodkov, ki je obenem po-verjen z nalogo, organizirati v Maribo-ru podružnico. Doslej se je prijavilo že čez 60 članov, s čimer je dana mož-nost, da se podružnica res tudi osnuje. Želeti bi bilo, da se prijavi kar največ članov, ker je društvo velevažnega po-mena za napredek našega pomorstva, torej tudi za napredek naše države, ki ima svojo bodočnost na morju. Izšla je prva številka revije »Jadranska stra-ža«, tiskana na 32 straneh in opremlje-na s 25 zanimivimi ilustracijami. Let-na naročnina znaša 80 Din., za pol in četrt leta sorazmerno; posamezna šte-vilka stane 8 dinarjev. Naročnike in člane sprejema ter daje vse inform-a-cije poverjenik Mile Sertić vsak večer v kavarni »Central«.

m Radi obleke za »Japonsko noč« vlada med občinstvom še vedno razbur-jenje. Da si bomo enkrat na jasnem, bodi povedano, da glede obleke ni prav nobenih predpisov. Tennis-obleka za dame in gospode je prav tako dobro-došla, kakor najfinejša pariška toaleta in smoking ali pa japonski kostum. — Zato pa proč s takimi nepotrebnimi skrbmi in vsi na »Japonsko noč«!

m Vpokojenci - begunci iz inozem-stva, ki so optirali za Jugoslavijo, a še ne dobivajo pokojnine, se vabijo na se-stanek, ki se vrši v nedeljo, dne 21. t. m. ob 16. uri v gostilni »Kolo« (A. Glu-šić) na Glavnem trgu (Koroška cesta). Na sestanku se bo razpravljalo o kora-kih, ki jih moramo storiti v svrhu iz-plačevanja pripadajoče pokojnine. Zato pridite surno vsi prizadeti!

m Čisti dobiček Trgovskega plesa dne 13. t. m. je pripadel trgovsko-nada-ljevalni šoli.

m Šahovski turnir (B) se začne v sredo 17. t. m. v kavarni Central. Ude-ležencev 15. — Igrata se 2 rondi na teden po predpisani tabeli. Za zmago-valce je določenih 5—6 daril.

m Gostilničarska zadruga v Maribo-ru opozarja ponovno svoje člane, da je prijava ženskega občja potrebna tudi v slučaju, če dotični delodajalec nima v svojem obratu ženskega občja. Pri-javo je v tem slučaju treba predložiti policiji v potrdilo in nato oddati am-bulatorij bolnice, sicer je pričakovati občutne kazni.

m Občni zbor šahovskega kluba se vrši v ponedeljek, dne 22. t. m. ob 20. uri v mali sobici Grajske kleti. Dnevni red: 1. poročilo predsednika, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajnika, 4. volit-ev novega odbora, 5. slučajnosti. Vsi člani kluba naj se se ga udeležijo!!

m Predprodaja vstopnic za »Japon-sko noč«. Z današnjim dnem so bile iz-ročene v predprodajo vstopnice v sle-dečih lokalih: Zlata Brišnik, Slovenska ulica, Franjo Majer, Glavni trg, juve-lir Peteln, Gosposka ulica ter trgovina s steklenino Bernhard, Aleksandrova cesta. Pri predprodaji v omenjenih lo-kalih se dobe tudi vabila ter prosimo vse one, ki jih pomotoma morda niso dobili po pošti, naj si jih preskrbe sa-mi. Garderobi bosta na večer priredit-ve dve in sicer običajna v pritličju ter garderoba Glasbene Matice v drugem nadstropju.

m Za dobrodelni plesni venček, ki ga priredi združenje vojnih invalidov dne 5. 2. 1923 ob 20. uri in do petelino-vega klica v Götzovi dvorani pod po-kroviteljstvom gospoda okrajnega gla-varja dr. Srečka Lanjšiča je zavlada-lo živahno zanimanje. Predprodaja vstop-nic je že pričela v vseh tobakarnah in po raznih trgovinah se že vidijo lepaki, ki nazarjajo to prireditve. Prepričani smo, da bo radodarno občinstvo iz Ma-ribora in okolice tokrat gotovo dokaza-lo svoje sočustvovanje ne samo z besedo, ampak tudi izdatno materialno podpo-ro s posestom te prireditve.

m Čisti dobiček DJA v Mariboru dne 5. januarja 1923 v Nar. domu znaša 5245 Din. Vsem cenj. damam, ki so po-žrtvovalno sodelovale v šotorih ter vsem darovalcem peciva in raznovrst-nih drugih stvari se tem potom najsrč-neje zahvaljujemo. Posebna zahvala za gromotni uspeh gre ge. Jež-evi, re-stavraterki v Nar. domu; g. dr. Rosini; g. Sticker-ju, restavraterju na j. kol.; veletrgovinam Rosenberg, Uher in Co., lesnim družbam »Jug« in »Drava«; lesni veletrgovini Oset Andrej; špedi-cijski družbi Balkan in vojaški koman-di za dostavo vozov in vsem drugim. Zahvaljujemo se tudi zastopnikom dr-žavnih in autonornih oblasti ter kon-čno vsemu občinstvu, ki nam je s svo-jim posestom pripomogla k takemu u-spehu.

m Nezgoda. 21-letni ključavničar južne železnice N. Humel je zašel pri rezanju drv z desno roko v cirkularno žago, ki mu je roko grdo razmesarila. Rešilni oddelek mu je prožil prvo po-moč, na kar ga je prepeljal v bolnico.

Narodno gledališče.

Repertoire:

Torek, 16. jan. Baron Trenk, izv.
Sreda, 17. jan. Običan čovek, gos-to-vanje v Celju.

»Baron Trenk«. Opozarjamo cenj. občinstvo na današnjo predstavo »Ba-rona Trenka«, ki je žel v letošnji sezoni precej uspeha. Pripominjamo, da igra vlogo komtese Lidije ga Mitrovičeva, nanovo angažirana članica, ki si je z lanskimi gostovanji v opereti namah pridobila simpatije občinstva. Dirigira Andro Mitrovič!

Objave.

§ Mestni kino. »Upor na ladji Elsi-nore« krasna morsk pustolovščina v 6. činih se predvaja v torek, sredo in četrtek.

§ Delniška pivovarna Laško si do-vojuje slavnemu občinstvu javljati, da se nahaja pisarna njene mariborske glavne zaloge še vedno v Gregorčičevi ul. 12.

Kultura in umetnost

x Faust. Pri nedeljski predstavi smo imeli priliko, spoznavati nanovo anga-ževano moč, go. Mitrovič, kot Marga-reto. Vlogo je kreirala uprav prvovrst-no. Njen organ je gibljiv in obsežen, kaže dobro in enakomerno izšolanost, ter je v vseh legah, osobito pa v višini polnodoneč. V zvezi z umetniško zami-šljenim, a pri tem naravnim načinom predstavljanja, je bila to Margareta, kakoršno si predstavljamo; pridobila si je tudi zaslužen, popolno priznanje. Osobito za sceno v ječi, smo ji, kakor tudi prvovrstnima predstavnikoma Fausta (gosp. Knittel) in Mefista (gosp. Rump), hvaležni. Bil je to v istini umet-niški čin, ki je pretresljivo učinkoval. Pri dirigentskem pulsu je bil istotako nanovo angaževan kapelnik, g. Mitro-vič. Je rutiniran dirigent. Ujenjamo se povsem z njegovim pojmovanjem tem pov, vendar mora pri nastopu zbora, na odru kakor za odrom, v slučaju, da se javljajo difference v tem oziru, odneha-vati napram zboru, inace pride do ne-soglasja. Osobito se javljajo taki koč-ljivi momenti pri delu, katerega je na-študiral drug kapelnik; vsak reprodukt-iven kapelnik pač polaga v svoje delo tudi svojo subjektivnost in na to se mora ozirati naslednik. Zbor je v dru-gem slučaju namreč prav poslušen in navzlic svoji malo številnosti že dobro uporabljiv. Nikakor se pa ne moremo strinjati z opustitvijo uporabe harmo-nije pri sceni v cerkvi. Predpisana je po komponistu in je umetniško utemelje-na. Doslej se je vselej prav zadovoljivo izvajala. Nobena orkestracija, in če je še tako spretna, ne more podati zaže-ljenega kontrasta, ampak ga še izriše. O novi razporedbi orkestralnih igral-cev bi se dalo debatirati. Faktum pa je, da je iz ozirov umetniškega uživa-nja prejšnja razvrstitev boljša. Ako sede na eni strani le godalci, na drugi strani le pihalci, je to za dirigenta iz tehniških ozirov morda bolj praktično, a instrumentalne barve se za poslušal-ca ne mešajo na zaželeni način. Na levi strani v parterju sedeči poslušalci slišijo v večji meri godalce, poslušalci na desni strani pa pihalce. In to še v tem večji meri v tako malem gledali-šču, kakor je naše. Morda imajo Itali-jani ta sistem, vendar ima ves svet, se-verno od Ljubljane naprej, običajni se-dežni red, ki ima gotovo svojo umetni-ško in tradicionalno utemeljenost. — Pač pa se naj tista nesrečna rampa en-krat odstrani. — Gledališče je bilo na-polnjeno z hvaležnim občinstvom. H. D.

x Almanah »Umetnost«. Peto leto že vrši ta almanah svojo kulturno nalogo s širjenjem smisla za našo umetnost, pri-obučujoč strokovne članke in reprodukcije. Naša javnost, kakor tudi novinstvo so doslej podpirali to podjetje neutrudljivega Gjurica moralno in materialno, tako da se je mogla »Umetnost« vzdržati na po-vršju polna 4 leta ter vspešno začeti in nadaljevati delo zbiranja novega materi-jala za zgodovino umetnosti med Srbi, Hrvati in Slovenci. Dne 20. t. m. izide nova številka, ki bo posebno zanimiva Priobčeno bo v njej mnogo zgodovinskega gradiva iz 16. do 19. veka. Slovenski umetniki iz prešlih dob bodo častno za-stopani. Poleg tega bo objavljeno zanimi-vo gradivo iz stare srbske in hrvatske u-metnosti. Mnogo bode tudi zanimal pre-gled umetniških predstav v preteklem le-tu. S to številko je sprejela upravniški posel knjigarna Gj. Čelap, Zagreb, Med-veščak 17. Stari in novi naročniki naj poš-ljejo svoja naročila na to adresu. Pošljia se samo po povzetju ali če je denar po-slan vnaprej. Prva številka stane 20 D.

x Japonska noč. Apartni plakati, delo znanega mariborskega umetnika Viktor-ja Čotića vise po ljubljanskih plakatnih stenah. Oznanjajo veliko umetniško pred-pustno prireditev mariborskih umetnikov — združenih v klubu »Grohar« — ki se bode vršila 20. t. m. v Götzovi dvorani. Ves Maribor se z mrzličnim razpolože-njem pripravlja za to veliko prireditev, ki bode, kakor nam javljajo, prekašala vse, kar se je podobnega že vršilo pri nas. Japonska noč... Spominjamo se pri tem na poezijo parkov v luninem svitu, na čudovite nočne metulje in še čudovi-tejše ptice, na kresnice, lampione, na zmajje groteskni oblik in predyem na tihe nežne geže (geishe). Vse to in še mnogo več bomo videli na japonski no-či v Mariboru. Glavno, kar moramo ome-niti pa je, da je ves čisti dobiček name-

nien projektirani zgradbi umetniškega pa-viljona v Mariboru. Že to dejstvo bi mo-ralo siliti vsakogar, ki mu je pri srcu raz-voj domače umetnosti, da prihihi dne 20. januarja v Maribor. Umetniki iz vseh kra-jev naše domovine se bodo udeležili o-sebno te prireditve. Priglašeni so ude-ležniki iz Zagreba in Beograda. Priglasit-ve ljubljanskih umetnikov, ki reflektirajo na znižano vozniho, sprejema do 15. t. m. tajnik Udruženja, Tehn. sr. šola, soba 27-I

x II. redni občni zbor Stokovnega u-druženja jug. obl. umetnikov se je vršil 6. januarja v restavraciji »Union«. Veliko število udeležencev je pričalo o tem, da se umetniki vedno bolj zavedajo važnosti svojega strokovnega udruženja. Občni zbor je izvolil nov odbor, ki se je konsti-tuiral takole: Predsednik R. Jakopič, taj-nik S. Šantel, blagajnik G. A. Kos, odbor-niki gg. Costapieria, Napotnik, Sternem, Vavpotič, namestnika gg. Gaspari in Zu-pan. Razen tega se je v principu skleni-lo, da se priredi na povabilo Združenja moravskih oblikujočih umetnikov mese-ca maja v Hodoninu razstava slovenskih umetnikov. Na to razstavo opozarja od-bor že sedaj vse slovenske oblikujoče u-metnike ter jih poziva, da mu javijo radi informacije, s koliko deli bi se je mogli udeležiti. Informacije daje tajnik udruže-nja, Tehn. sr. šola I. 27. Do definitivne sestave juryja ni prišlo radi pomanjkanja časa. Občni zbor je posetil tudi kot za-stopnik oddelka za prosveto na pokra-jinski upravi za Slovenijo g. dr. F. Vidic, ki je pozdravil s toplimi besedami organi-zirane umetnike v imenu vlade ter jim je zagotovil, da bodo našli pri pokrajinski upravi vedno toplega zagovornika svojih težej. Prisotni umetniki so živahno odo-bravali nastop umetniškega referenta dr. Vidica ter so zapustili občni zbor s pre-pričanjem, da morajo tudi slovenskim u-metnikom nekoč zasijati boljši časi.

Gospodarstvo.

g Encyklopedijsko delo o industriji in trgovini v Českoslovaški Republici. V prvih mesecih letošnjega leta izide v Pragi v francoskem jeziku detailira-no delo o industriji in trgovini v Če-skoslovaški Republici. — Posamezni članki izvirajo od odličnih strokovnja-kov. Za ČSR posebno pomembne indu-strijske panoge, kakor tekstilna, slad-korna, železna, steklarska itd., bodo ob-širno opisane. Publikacija bode obse-gala mnogo ilustracij predstavljajočih posamezne tovarne, nadalje statistiko in dr. Prvi del govori o prirodnem bo-gatstvu v ČSR (premog, nafta, o mine-ralih in drugih surovinah). Drugi del opisuje vsakovrstno svetovno indust-rijo. Tretji del se peča z organizacijo iz-delovanja in industrijskega dela, govo-ri o montanističnem in patentnem prav-u. Oni del, ki piše o industriji, je do-datek k delu o trgovski organizaciji, kjer se govori tudi o trgovskih dogo-vorih. To je prvi del velike českoslo-vaške encyklopedije. Sledili bodo na-daljni zvezki, ki bodo obsegali: 1. ge-ografično in demografično situacijo v ČSH, 2. politično in administrativno organizacijo, 3. duševno življenje v ČSR, 4. socialno organizacijo. Drugi del bode obsegal: 1. poljedelstvo, 2. ko-munikacije in izraba vodnih sil, 3. fi-nančno in kreditno organizacijo. Na koncu bode dodan velik članek o pod-karpatski Rusiji. Opozarjamo na to ve-lepomembno delo česke strokovne lite-rature, katero bode gotovo imelo velik pomen za spoznavanje českoslovaške industrije in trgovine in bode pripo-moglo navezavanju novih trgovskih stikov. Čas izida in vsi potrebni natan-čni podatki bodo naknadno pravočasno objavljani.

g Dobava čevljev. Dne 18. jan. t. l. ob 10. uri dopoldne se vrši pri Upravi zavoda za izrađu vojne odeče v Beo-gradu (Donji Grad) ofertalna licitacija glede dobave 60.000 parov čevljev. — Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani inte-resentom na vpogled.

g Beograjski trgovci za uvozno ca-rino. Beograjski trgovci so protestirali proti nameravanemu ukinjenju uvoz-nih carin. V protestu navađajo, da bi to povzročilo v našem gospodarstvem življenju razne težkoče in celi stvari več škodovalo, kakor pa koristilo. Med drugim bi imelo za posledico, da bi dr-žave z zdravu valuto pokupile v naši državi vse surovine, kar bi ogrožalo preskrbo domače industrije. Nasprotno

pa naj se dovoli prost uvoz pri nas manjkajočih surovin.

Brezplačen prevoz vinskih trt. Minister za poljedelstvo se je pritožil, da železnica ne prevaža brezplačno vinskih trt, kakor je obljubil prometni minister. Železniške postaje so sedaj dobile nalog, da točno izvrše to naredbo, v nasprotnem slučaju pa bodo dotični postajenačelniki pozvani na odgovor.

g. Podaljšanje roka za žigosanje obveznic ogrskih predvojnih dolgov. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja uradno: Gospod finančni minister je s svojim rešenjem D. št. 28.703-1922 z dne 3. jan. 1923 podaljšal rok za žigosanje obveznic ogrskih predvojnih

dolgov in odredil: 1. Da se do 15. februarja 1923 smejo po pravilniku D. br. 4019 od 1920 naknadno popisati in žigosati obveznice ogrskih predvojnih nežigosanih dolgov, katerih imetniki doslej niso dali popisati in žigosati. Popisovale in žigosale se bodo tudi obveznice, ki so bile deponirane v inozemstvu, pa so bile prenešene na naše ozemlje in vrnjene lastnikom ne glede na to, da li so že žigosane v inozemskem žigom ali ne. Vse obveznice gori navedene vrste torej, ki so bile prenešene na ozemlja naše kraljevine, naj se dajo žigosati. 2. Popisovale in žigosale se ne bodo obveznice vojnihi posojil, avstrijskih dolgov in splošnih (skupnih) dolgov Avstrije in Ogrske, kakor tudi ne

obveznice avtonomnih pokrajinskih dolgov, na kar se posebno opozarja. 3. Ta rok se po obvestilu Reparacijske komisije v Parizu ne bode več podaljšal, zato naj si imetniki obveznic, ako svojih obveznic ne dajo žigosati, sami sebi pripišejo, če njih obveznice pri razdelitvi dolgov ne bodo prišle v poštev in jih jim naša država ne bo mogla izmenjati. 4. Prošnje za naknadno žigosanje se morajo poslati z obveznicami vred neposredno ministrstvu financ, generalni direkciji državnih dugov v Beogradu. 5. Vsaka prošnja mora biti kolkovana po taksem zakonu.

g. Poljske finance so še mnogo slabše, kakor naše. Kljub vsem naporom poljskih finančnikov in strokovnjakov

se doslej ni posrečilo, dvigniti skrajno nizko poljsko valuto. Za dne 9. januarja je predsednik poljske republike sklical vse dosedanje finančne ministre na posebno konferenco, na kateri se je pretresalo vprašanje poljskih financ. Konferenci je predsedoval predsednik Wojevsky sam. Skepi te konferenca še niso znani.

g. Poštna zveza s Črnogoro. Z odlokom poštne ministrstva je uveden s Črnogoro razen dosedanjega denarnega prometa tudi paketni promet za pakete z in brez vrednosti in sicer s sledečimi kraji: Podgorica, Beranim, Belo polje, Kolašin in Andrijeva.

Bernhard Kellermann:

PREDOR.

Roman.

(Dalja.)

(115)

Ethel je Allana naganjala, da naj jo o priliki vzame s seboj v predor. Allan ji je izpolnil tudi to željo.

Ko se je vlak zadrževal po progi navzdol, je Ethel od radosti vzkliknila, ki v predoru se kar ni mogla načuditi.

Proučila je vso predorsko literaturo, a domiselnost se ji je v tehnične stvari premalo izvedela, da bi si jasno predočila, kako je po rovih. Niti zazdela se ji ni, kaj je štiri sto kilometrov po malodane temnem predoru. Bobnenje, ki se je oprijemalo vlaka in bilo tako silno, da sta morala kričati, če sta hotela porazumeti se, jo je prijetno uplaševalo. Postajnice so jo navdajale s tolikim zanosom, da je od občudovanja glasno vzkliknila. Nikoli si ni bila mislila, da tu stoji ter dan in noč gibljejo tako velikanski stroji. Saj to so prave podmorske strojinice! In pa ta prevetrovalna sap! Saj piska kakor vihar in jo bo razpihala na kose!

Cez nekoliko ur je iz temote zažarela rdeča luč kakor svetilni ogenj kraj pristanišča.

Vlak se je ustavil. Privozil je do nesrečne tokave. Ko jo je Ethel zagledala, je obmolknila. Da je tokava šestdeset do osemdeset metrov globoka in sto metrov široka ter da koplje v njej tisoč mož dan in noč rudo, ji ni predočevalo nič posebnega. Zdaj pa je videla, da je globočina šestdesetih do osemdesetih metrov strašanska, da je, kakor bi gledala dvalet nadstropij podse. Globoko doli v prašni megli, ki je po tokavi, kolikor je je bilo moči pregledati, stala prav povsod, dvajset nadstropij globoko doli so žarele mnoge, mnoge obločnice in pod njimi je mrgolelo — to so bili ljudje! Nanagloma je kvišku buhnil oblček prahu in po tokavi in noter v predor je zabobnelo, kakor da je počil strel iz topa.

»Kaj je bilo to?«

»Razstrelili so skalo.«

Potlej sta stopila v izpravljeni koč in se spustila v globočino. Drevilo ju je mimo obločnic navzdol in ljudje so se navidezno z vso naglico bližali napik gor proti njima. Ko sta bila zdolaj, se Ethel ni mogla načuditi, s koliko višine sta prispela. Predorsko ustje se je od tod videlo kakor majhen črn predur. Po stenah so se tja in sem premikale velikanske sence, orjaških gorskih duhov...

Ethel se je iz predora vrnila vsa zmešana in vzneta ter Lloyd ves večer pripovedovala, kakšno je tam notri in da so zatvornice Panamskega prekopa v primeri s predorom otroške igrače.

Drugi dan je vedel ves Newyork, da je bila Ethel z Allanom v predoru. Novine so priobčile po več razpredelov dolge intervjuje.

Dan nato so objavile zaroko Ethele in Allana. Izšel je njun dvojni posnetek.

Konec junija je bila svatba. Isti dan je Ethel Lloyd ustanovila pokojninski zaklad osmih milijonov dolarjev za predorovce. Ženitovanje se je vršilo s knežimj potroški v veliki slavnostni dvorani Atlantica, torej v hotelu, na katerega strešnem vrtu se je pred devetimi leti vršil oni sloviti meeting. Novinam je dajala občno pozornost vzbujajoča možnost gradivo skozi tri dni. »Sunday Mirror« se je podrobno bavil z Ethelino možitveno opremo. Dve sto parov čevljev! Tisoč parov nogavic! Ethelino perilo je opisal prav natanko. In da je Allan te dni čital novine, bi spoznal, kako izredna sreča se je naklonila nekdanjemu konjarčku iz Unelca Toma, ko mu je dala privedi domov njo, Ethelo Lloyd, ki so ji bile podveze ukrašene z brilianti.

Newyork že dokaj let ni videl tako sijajne družbe, kakor je bila ta, ki je svatovala Ethel in Allan. Od ljudnega, starega Lloyd pa ni bilo. Odplul je s svojim zdravnikom na »Zlatem krapu«.

Ethel se je iskrla. V laseh je imela svoj Rosy Diamond in je bila mlada, blesteča in kakor je bilo videti, vesela in srečna.

(Dalje prihodnjič.)

Odvetnik

dr. Fran Tomšič

naznanja, da je otvoril svojo odvetniško pisarno v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 43-II

(nasproti gl. kolodvora).

98 2-1

Mala oznanila.

Trgovski vajenec se takoj sprejme pri tvrdki Franjo Resnik, Maribor-Krčevina. 87

Gospodične se sprejmejo na dobro hrano. Pobreška cesta št. 4, pri mostu druga hiša, Mohorko. 101

Sprejme se več gospodov na dobro domačo hrano. Naslov v upravi. 104

Ištem opremljeno ali prazno sobo, če mogoče z uporabo kuhinje. Ponudbe se prosijo pod »Soha« na upravnishvo lista. 100

Deske za podove (Schiffboden) 600 kvadratnih metrov, odda po ceni mizarstvo v Koroški cesti 43. 97 5-1

Mali lokal za trgovino ali pisarno na najprometnejšem mestu se radi družinskih razmer odda. Naslov v upravi. 102

Zelo lep kimono, primerne plesne obleke, kostumi za maske, bluze, traki, lakasti čevlji, pozlačeni in barvani plesni čevlji, nov klak, fina salonska obleka, moški čevlji, zelo lep zimski plašč (še predvojno blago) ter različne stvari, vse po ceni. Cankarjeva ulica (Reiserstrasse) št. 2, II. nadst. na levo, vrata 8. 93 3-2

Govilni jermeni v vseh dimenzijah, kakor tudi sival, in vezal. jermeni se dobe pri IVANU KRAVOS, Aleksandrova cesta 13. 51 10-4

Pohištvo lastnega izdelka, spalne jedilne sobe, kuhinjske opreme po nižanjih cenah. Tovarna pohištva Koroška cesta št. 46. 48 5-5

Svinjska mast, garantirano prvovrstna, seljeno alenino od debelih srbskih prasičev prodaja tvrdka D. S. Marković, Beograd, zastopnik za Slovenijo: Božidar Jevanović, Maribor, Aleksandrova cesta 55. 2578

Grajska klet v Mariboru.

V sredo 17. t. m.

koncert.

Začetek ob 19¹⁵. 103

LOKAL

za sedlarsko in jermenarsko delavnico se išče na primernem kraju za tako obrt, t. j. da se lahko vozniki s konji mimogrede ustavijo. Ustmene ali pismene ponudbe na trvdko Ivan KRAVOS, Aleksandrova cesta 13 ali pa Koroška cesta 17. 50 10-4

Zamenjava stanovanja.

Snažno stanovanje v Sodni ulici z eno sobo in kuhinjo se zamenja s stanovanjem z dvema sobama in kuhinjo, event. tudi v okolici. Naslov pove uprava.

Podpirajte Jugoslovensko Matico!

Danes je preminula naša ljubljena mati, oziroma sestra, gospa

Ema Gorišekova, roj. Peteln

vdova zdravnika

Pogreb se vrši v četrtek ob pol 16. uri.

Ruše, dne 16. prosinca 1923.

Elsa Gorišekova, dr. Milan Gorišek, Ela Lichtenwallnerjeva, Mirko Gorišek, otroci.

Mara Gorišekova, roj. Robičeva, Julčka Gorišekova, roj. Glaserjeva, snahi.

Matija Lichtenwallner, zet. Josip Peteln, brat! Matilda Petelnova, sestra.

105

Redne prekomorske zveze

iz Bremena preko Southampton, Cherbourg v New-York s krasnimi zelo udobnimi ameriškimi državnimi parobrodi družbe UNITED STATES LINES.

Parniki odplovejo sledeče:

America 7. febr. 11. april
President Harding . . 14. febr. 21. marca
George Washington . . 21. febr. 28. marca
President Roosevelt . . 28. febr. 4. aprila
Southampton in Cherbourg 1 dan pozneje

UNITED STATES LINES

Beograd, Travnička ulica 1
in vse pomembne potniške pisarne.

Zahtevajte cenike in paroplovni red št. 148

506b

Podpirajte slovenske tvrdke!

Najsrčnejše častitke

našemu šefu gosp.

Antonu Požar

k njegovemu častnemu imenovanju.

Nastavljenci.

99